

वरमध्यनीचम् VARĀH. BṚH. S. 88, 46. वराधममध्यमाः BṚH. 23, 17. Häufig mit seinem subst. comp.: °वस्त्र ADBHUTA-Br. 6, 6 in Ind. St. 1, 40. °द-निष्ठा JĀGŪ. 1, 358. वरासनेषु MBh. 1, 7717. वराङ्गना 3, 2507. वरामुधानि 8811. वरान्नयान° R. 1, 5, 15. °वस्त्राणि 2, 30, 44. 78, 7. RAGH. 11, 54. AK. 2, 6, 20. 3, 4, 31, 240. Spr. 4323. KATHĀS. 16, 85. 18, 98. PRAB. 85, 3. KĀURAP. 22. BHĀG. P. 1, 9, 33. MĀRK. P. 61, 35. 63, 5. mit einem gen. pl. der beste, vorzüglichste unter: सर्ववेदविदाम् MBh. 1, 107. द्विपदाम् 3, 2232. 17341. भार्या च सुहृदो वरा 4, 44. 14, 1528. R. 1, 4, 1. सरिता वरा 33, 11. R. GORR. 2, 23, 3. RAGH. 1, 59. 5, 23. KUMĀRAS. 6, 18. KATHĀS. 22, 187. BHĀG. P. 1, 3, 41. MĀRK. P. 108, 10. mit einem loc.: नरेषु च नलो वरः MBh. 3, 2101. mit einem abl.: प्रमदाभ्यां वरा die schönste unter den Frauen 1, 950. सर्वद्रव्याच्च पदरम् M. 9, 112. दशतश्यामुपाहरम् 114. स ड्रुह्यादशतो वराम् 8, 231. Häufig in comp. mit dem im gen. u. s. w. gedachten Substantiv: पापो नृषद्वेो जनः (hierher nach dem Comm., eher jedoch नृषद्वर = नृषद्वन्; ÇĀŪKH. Çr. 15, 19, 1 hat निषद्वर) AIT. BṚ. 7, 15. ग्रामवराः MBh. 1, 4965. रथवरः 3, 2294. नर° 2792. नृवरो नरेष्विव 4, 238. R. 1, 1, 66. पुरवरम् 6, 6, 7, 15. 9, 65. प्रूल° 29, 6. इत्वाकु° 2, 42, 1. सरिद्वरा RAGH. 16, 71. तरुवराः R. 3, 10. VIKR. 119. Spr. 411. 364. 2186. 3053. VARĀH. BṚH. S. 19, 6. 44, 15. 48, 56. KATHĀS. 17, 8. 24, 137. RĀGĀ-TAR. 5, 157. BHĀG. P. 3, 5, 40. VET. in LA. (III) 1, 13. नरव-रोत्तम N. 12, 38. नरवरश्चेष्ट R. 2, 61, 3. 7, 104, 13. ein solches comp. am Ende eines adj. comp.: उत्फुल्लनानातरुवरासु वनभूमिषु KATHĀS. 54, 52. — b) vorzüglicher, besser: इमाः स्युः क्रमशो वराः M. 3, 12. mit einem abl.: क्षिरणभूमिलभिभ्यां मित्रलब्धिर्वरा यतः JĀGŪ. 1, 351. तमेवैकः शतादपि वरः सुतः MBh. 1, 4030. 13, 1441. R. GORR. 2, 80, 10. Spr. 3397. 4201. KATHĀS. 78, 127. PRAB. 52, 14. statt des abl. der gen.: कामो धर्मधीर्पोर्वरः Spr. 3049. — 2) m. a) eine best. Körnerfrucht, = वरट Schol. zu KĀTJ. Çr. 102, 17. — b) Bdellion ÇABDAR. im ÇKDr. — c) Sperling ÇABDĀRTHAK. bei WILSON. — 3) f. स्त्री a) Bez. verschiedener Pflanzen und vegetabilischer Stoffe: die drei Myrobalanen MED. Clypea hernandifolia RĀGĀN. im ÇKDr. RATNAM. 14. Asparagus racemosus 15. Cocculus cordifolius DC., Gelbwurze, = ब्राह्मी, मेदा und विडङ्ग RĀGĀN. im ÇKDr. = रेणुका ÇABDĀK. im ÇKDr. — Suçr. 2, 104, 10. 227, 17. — b) Bein. der PĀRVATĪ H. Ç. 48. — c) N. pr. eines Flusses MBh. 6, 333 (VP. 183). — 4) f. ई gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. a) Asparagus racemosus AK. 2, 4, 2, 19. TRIK. 3, 3, 376. H. an. MED. — b) Bein. der KĪHĀJĀ, der Gattin des Sonnengottes, TRIK. 1, 1, 100. — 5) n. Saffran AK. 2, 6, 3, 25. TRIK. 3, 3, 363. H. an. MED. BHĀG. P. 4, 6, 16. — Vgl. पृषद्वरा, बीजवर, बुद्धि°, ब्राह्मण°, मन्त्रि°, मन्त्रावरा, मेधावर, यशो°, लोह°.

वरवरा f. eine best. Pflanze, = चक्रपर्णी ÇABDĀK. im ÇKDr.

1. वरक (von 1. वर) m. Mantel H. Ç. 136. n. Zeug (धैतधैतसाधारणवस्त्र) ÇABDAR. im ÇKDr. Zelt (योताच्छादन?) HĀR. 69.

2. वरक (von 2. वर) m. 1) Brautwerber ÇĀŪKH. GRHJ. 1, 6. — 2) Wunsch: द्वितीयं वरकं वत्रे MBh. 3, 9903.

3. वरक (von 4. वर) m. 1) Phaseolus trilobus H. 1173. eine best. Arzneipflanze, = पर्यट RĀGĀN. im ÇKDr. AUSH. 6. eine wilde Bohnenart MAD. in NIGH. PR. = शरपर्णिका SIDDH. ebend. = व्रत (तृषधान्यभेद) RĀGĀN. im ÇKDr. — 2) N. pr. eines Fürsten (Varianten: धनक, कनक)

VP. 417, N. 9.

वरकल्याण m. N. pr. eines Fürsten SCHIFFNER, Lebensb. 232 (2).

वरकाष्ठका f. Clerodendrum Siphonanthus R. Br. VĀTAR. in NIGH. PR. ein der वराटिका ähnliches Korn SIDDH. ebend.

वरकीर्ति m. N. pr. eines Mannes PAŪKĀT. 129, 14.

वरक्रतु m. Bein. Indra's TRIK. 1, 1, 58. H. 173.

वरग N. pr. einer Oertlichkeit HALL 174.

वरघण्टिका und °घण्टी f. Asparagus racemosus AUSH. 16. 29.

वरचन्दन n. 1) schwarzes Sandelholz H. an. 5, 31. MED. n. 240. HĀR. 104. — 2) Pinus Deodora (देवदारु) ROXB. H. an. MED.

वरज्ञ = वरेज्ञ P. 6, 3, 16.

वरज्ञानुक m. N. pr. eines Rshi MBh. 2, 108. घटज्ञानुक ed. Bomb.

वरट UçĀVAL. zu URĀDIS. 4, 81. 1) m. a) eine best. Körnerfrucht, vermuthlich der Same von Safflor (Carthamus tinctorius) Schol. zu KĀTJ. Çr. 102, 5. 781, 3. — b) eine Art Wespe AK. 2, 5, 27. — c) Gans MED. Ç. 50. — d) Bez. eines best. Handwerkers R. GORR. 2, 90, 16. zu den MleKĪkha gezählt H. 934; vgl. वरुट, वरुड. — 2) f. स्त्री a) der Same von Carthamus tinctorius BHĀVAPR. im ÇKDr. u. RĀGĀN. in NIGH. PR. — b) eine Art Wespe AK. 2, 5, 27. H. 1215. an. 3, 170. MED. — c) das Weibchen der Gans AK. 2, 5, 25. H. 1327. H. an. MED. HALĀJ. 2, 96. SAŪSKĪRTAPĀTHOP. 32, 2. 4. — 3) f. ई a) eine Art Wespe TRIK. 2, 3, 34. MED. Suçr. 2, 238, 3. 287, 19. — b) H. an. 3, 171 fehlerhaft für वद्री. — 4) n. Jasminblüthe (कुन्दपुष्प) ÇABDAR. im ÇKDr. — Vgl. रक्तवरटी und वरल, वरला.

वरटक m. = वरट 1) a) Schol. zu KĀTJ. Çr. 102, 7. 648, 8.

वरटिका f. dass. BHĀVAPR. im ÇKDr.

1. वर्षा (von 1. वर) URĀDIS. 2, 74. 1) m. a) Wall AK. 2, 2, 3. H. 980. an. 3, 224. MED. n. 66. Damm HALĀJ. 3, 49. — b) Crataeva Roxburghii R. Br. (auch वरुणा, सेतु genannt), ein heil- und zauberkräftiger, in ganz Indien vorkommender Baum, AK. 2, 4, 2, 5. H. an. MED. AV. 6; 85, 1. 10, 3, 1. fgg. 19, 32, 9. KAUC. 8. PAŪKĀV. BR. 5, 3, 9. 10. HARIV. 12677 (nach der Lesart der neueren Ausg., वरुणा die ältere). R. 2, 94, 9. Suçr. 2, 449, 10. KIR. 5, 25. — c) Kameel HĀR. 81. — d) Bez. einer best. Verzierung auf einem Bogen: वर्षा (वारणा ed. Bomb.) यत्र सौवर्णाः पृष्ठे भासन्ति देशिताः MBh. 4, 1326. — e) Bez. eines best. über Waffen gesprochenen Zauberspruches R. 1, 30, 7. वरुणी ed. Bomb. — f) pl. N. pr. eines Volkes KĪÇ. zu P. 1, 2, 53. N. pr. eines Reiches HIUEN-TSANG II, 183. fgg. Vie de HIUEN-TSANG 265; vgl. 2) b). — g) Bein. Indra's H. Ç. 30; vgl. वराण. — 2) f. स्त्री a) N. pr. eines Flusses bei Benares MED. GĀBĀLOP. in Ind. St. 2, 74. Verz. d. Oxf. H. 46, a, 31. 71, b, 41. WEBER, RĀMAT. UP. 344. 348. VP. 184 = MBh. 6, 338, wo aber die ed. Calc. वरुणामसीम् (वरुणा und मसी), die ed. Bomb. वराणामसीम् liest; vgl. VP. (II) II, 152. — b) N. pr. einer Stadt P. 4, 2, 82. वरुणानाम् (wohl der Baum gemein.) शहरभवं नगरे वरुणा (वरुणाः SIDDH. K.) Schol.; vgl. 1) f). — 3) n. a) das Abwehren, Verbieten H. 1539. — b) das Umzingeln, Umgeben (वेष्टन) MED.

2. वर्षा (von 2. वर) n. das Wählen, Wünschen, Werben H. an. 3, 224. MED. n. 66. वर° KĪTJ. Çr. 1, 10, 2. 5, 4, 33. ब्रह्म° 8, 1, 6. 25, 11, 8.